

Вартові прокидаються й хутко встають,
Справедливості не зупинити.
Хоч Тійок ожила і її хижа лютъ
Прагне світ у пільмі потопити.
Всі стихії еднаються в силу одну —
І вогонь, і вода, ліс і вітер.
Вартові порятують за всяку ціну
Весну й осінь, і зиму, і літо.

— традиційна дитяча пісенька
у Світанкосвіті

ЧАСТИНА ПЕРША

«Тисячозначна КЛАСИКА»

Дві тисячі шістьсот сорок сьомого року правління династії Мугунг безсмертні наклали прокляття на імператора й перетворили його на чудовисько. Гоммун Канг, відомий у всьому Світанкосвіті як воевода, прибув із півночі зі своєю Золотою Ордою, щоб очистити землю від скверни. Його меч винищив усіх чарівників — справжніх і тих, кого запідозрили в чаклунстві. Знаряддя чарівників — пензлі, чорнильниці й печатки — кинули у вогонь, а кожного, хто знав квітопис, спалили разом із книгами про чари. Відтоді щороку імператор Гоммун наказував проводити чистки в кожному місті, містечку, селі й провінції, щоб жарини магії більше ніколи не розгорілися в нечестиве полум'я.

— З «Літопису Великого Ведмеда»

1

Настав час оплачувати оренду, гризуни занадилися у рис, а Жара примудрилася всипати в заварний крем мішечок солі замість цукру.

— Трясця демонській матері! — вилаялася вона й спробувала хутко вибрати пальцями сіль із миски, але її зусилля були марні.

На столі лежала розгорнута книжка, і від Жариного куховарства сторінки вкрилися ляпками збитих яєць і цятками борошна. Коли дівчина це побачила, то перелякано зойкнула й заходилася квапливо відтирати папір рукавом.

— Ні, ні, ні, ні, ні, ні, — примовляла вона, розмазуючи плями вологою серветкою. — Пан Цао мене вб'є.

З високих полиць комори над її головою почулося глузливе пирхання. Там сидів маленький, замузаний рудий кіт і спостерігав за нею.

— Тихіше, Саджо, — роздратовано шикнула Жара, намагаючись розглядити сторінку. Уже багато років старий книгар із Ям дозволяв їй брати скільки завгодно книжок, але в нього була одна умова: їх слід було повертати в бездоганному стані.

— «Діва, яку покохала смерть», — зажурено сказала вона, розгладжуючи палітурку. — А наступна частина виходить сьогодні.

«Діва, яку покохала смерть» була найпопулярнішим багатотомним любовним романом у Світанкосвіті — таким популярним, що пан Цао та його писарчуки ледве встигали підготувати достатню кількість копій для всіх охочих. І таке відбувалося щоразу, коли виходила нова частина. Як відомо, одна людина може переписати від руки не так багато сторінок, тож кожна маленька книжечка коштувала на вагу золота. Жара не могла собі дозволити купити жодної з них.

— Мур-р-р, — озвався Саджа.

Він зістрибнув із полиці, і маленький дзвіночок на його шиї забряжчав. Кіт тицьнув носом у гаманець, що висів у дівчини на поясі.

— Та знаю, знаю.

Жара зважила гаманець у долоні. Останнім часом він був легкий, мов пір'їнка, адже кожна зароблена копійка йшла як не астрологу, то перукарю, швачці або свасі — на їхні послуги покладалися великі надії, бо молодшу сестру, Сужан, потрібно було вдало видати заміж. Жара працювала помічницею аптекарки, і майже всі її заробітки зникали в бездонній купі боргів, що залишилися після смерті батька. Однак щомісяця вона примудрялася відкласти кілька монет для себе, здебільшого для того, щоб поповнити невеличку книгозбірню старих уживаних романів, які стосом лежали біля її ліжка. Цієї більш ніж скромної суми було цілком достатньо, щоб час від часу потішити себе якоюсь дрібничкою і при цьому витратити геть мало, щоб не викликати підозр у мачухи.

Перелічуючи монетки, Жара зиркнула на свої зношені капці, що стояли біля порога кухні. Уже тривалий час вона відкладала гроші на нові черевики, але цієї миті вирішила, що сама полатає

старе взуття й натомість віддасть усі свої мізерні заощадження пану Цао як компенсацію за зіпсований том «Діви, яку покохала смерть». Нова книжка коштувала дорожче за дві пари черевиків у чоботаря з пристані. Читання було розкішшю, яку вона не часто могла собі дозволити.

— *Няв*, — сказав Саджа й лапкою доторкнувся до миски з добряче пересоленим заварним кремом.

— Демон забирай! — тупнула ногою Жара. — Я ж планувала спекти булочки.

Вона використала останні кілька яєць та залишки борошна, сподіваючись зготувати щось смачненьке — або що вже вийде, — і вмовити Сужан поїсти перед зустріччю з її майбутнім чоловіком у свахи. Сестра останнім часом так нервувала, що в неї взагалі пропав апетит, а для сьогоднішньої події їй потрібні були сили.

Їм усім була потрібна сильна Сужан.

— Може, крем іще можна врятувати. — Жара вмочила палець у суміш і засунула собі до рота, щоб скуштувати. Смак був такий, що вона закашлялася.

— Краще про це забути, — ледве вимовила вона й тут же затулила рота рукою, намагаючись стримати позов до блювати.

— *Няаяв*, — муркнув кіт й облизнув довгі вуса.

Жара з відчаєм подивилася на свої мізерні запаси. О цій ранній порі крамниці ще були зачинені, а на полицях комори лежали дві зморщені цибулини, жменя сушених гірких перців, поруч стояла пляшечка олії, горщик із пастою з чорних бобів та тріснутий глек, що протікав, із соєвим соусом. Жара добре знала алхімію і вміла розтягнути одну страву на дві або три чи навіть п'ять порцій, однак її магичні здібності мали межі.

— Я вмію чаклувати, — пробурмотіла вона. — Але я ж не дива творити. Хоча...

Вона замовкла й зиркнула на дерев'яну табличку, що висіла на стіні над плитою. На ній було написано: «Цзінь Чжанлунг».

— *Няв*, — спробував попередити її кіт.

Жара доторкнулася до миски, і її долоня засвітилася темним сяйвом. Із глибин свідомості дівчини долинув застережливий голос покійного батька: «Будь чемна, маленька сороко. Будь чемна і будь сама собою». Жара звела очі на посмертну табличку Цзінь Чжанлунга й прошепотіла:

— Малесенькі чари, татусю, мацюпусінькі, ніхто й не помітить.

— *Няв*, — знову втрутився Саджа, але Жара не звернула на нього жодної уваги, натомість заплющила очі й зосередилася на пошуку світла всередині себе.

Вона завжди уявляла свою магію незгасним полум'ям, зохраним у її тілі, а світ навколо — кухнею. Природні стихії були інгредієнтами, з якими можна гратися, як із піддатливим тістом. Затамувавши подих і сконцентрувавшись, Жара спрямувала чари на миску в руках — так само вогонь поступово нагріває горщик із водою.

Комірчину раптом осяяв яскравий спалах світла. Жара так перелякалася, що мало не впустила миску з рук, але вчасно підхопила її й обережно поставила на стіл. Вона знову занурила палець у суміш і невпевнено лизнула.

Цього разу смак був приємний, солодкий.

— Що ж, — пробурмотіла вона задоволено. — Можливо, час від часу я можу творити маленькі дива.

На її обличчі з'явилася переможна усмішка.

Кіт глузливо пирхнув.

— Ти не віриш у мої здібності? — У голосі Жари було не менше зневаги, ніж у пирханні Саджі. — Якщо взяти до уваги, що я гадки не маю, як працює магія, то те, що я щойно зробила, видається мені доволі значним.

Вона заходилася готувати булочки із заварним кремом і поставила на плиту суміш зі збитих яєць, молока, цукру та рисового крохмалю.

— Це ніби готувати страву без рецепта! — пояснила вона котові.

Колись у Світанкосвіті були рецепти — їх іще називали книги заклинань, — але їх, як і її батька та всіх інших чарівників у країні, стерли з лиця землі під час чисток після Війни за справедливість. Бути чарівником — це рідкісний дар, а до того ж і небезпечний. Якби хтось дізнався, що вона володіє магією, то міг би видати її Соколярові не тільки за зраду, а й через шкоду, яку вона може випадково заподіяти своєю чарівною силою.

І вона вже ненавмисно накоїла лиха.

Коли заварний крем загус, Жара зняла каструлю з вогню і взялася за тісто, яке відклала раніше, розділила його на кульки завбільшки з долоню й розкачала на тонкі кружальця. Саджа потерся головою об Жарину руку й замуркав, натякаючи на свій порожній шлунок.

— Я не для тебе готую, — обізвалася до нього дівчина й заходилася викладати заварний крем маленькими порціями в центр кожного кружальця. — Ми ледве можемо прогодувати себе, у нас немає зайвих харчів для всіляких прибуд.

Кіт насупився й сердито вдарив лапою по кісточках її пальців.

— Ой! — роздратовано шикнула вона.

Жара спритно позаліплювала тісто на булочках і виклала їх у чашу пароварки.

— Тобі хоч є куди податися. На відміну від нас, — тихо промовила вона, на якусь мить прикипівши поглядом до посмертної таблички з батьковим іменем.

Через Лева Півдня, охоронця Занхея, коти були священні, і прогнати такого чотирилапого пухнастика означало накликати

на себе біду. «На відміну від нас», — промовила сама до себе Жара, не відводячи погляду від посмертної таблички.

— Саджа не прибуду, нене, — пролунав голос позаду неї. — Він — частина нашої сім'ї.

Жара озирнулася й побачила на порозі кухні свою зведену сестру.

— Сужан! — Жара кинулась до дівчинки, щоб узяти її за руку. — Я й не чула, як ти спустилася.

— Я залишила свій ціпок нагорі, — відповіла Сужан. — Не хотіла будити маму стукотом.

Її повіки затремтіли.

— Ти ж знаєш, якою вона буває, коли приходить із таверни пізно вночі.

Жара знала. Вони вдвох частенько діставали від неї синці.

— Ти сьогодні рано прокинулася, мімі, — Жара змінила тему розмови, знайшла в кутку низький табурет, принесла його й поставила перед сестрою. — До світанку ще ціла година.

— Мені не спиться. Я дуже хвилююся.

Сужан простягнула руку, намагаючись намацати табурет, але натомість зачепила стос книжок у м'яких обкладинках біля ліжка Жари, і вони з гуркотом впали на підлогу.

— А це що?

— Н-нічого, — поспіхом відповіла Жара й заходилася засовувати книжки під солом'яний матрац. — Це нотатки по роботі, для наставниці Ху.

Сестра зручно вместилася на стільці. На її обличчі промайнула іронічна посмішка.

— Це ти називаєш нотатками отой роман «Діва, у якої помер коханий», нене?

— «Діва, яку покохала смерть», — виправила Жара, ніби виправдовуючись. — Я маю на увазі, — схвильовано додала вона, — я не знаю, про що ти говориш.

Сужан розсміялася.